

Els menjars donen lloc a les converses i als intercanvis d'opinió

Cases alternatives a Alemanya

Amb la col·laboració d'Ulla Wegener i Udo Bredeweg, hem fet una estada a diverses llars comunitàries que són un sistema alternatiu de vida, actualment en extensió arreu de la República Federal Alemanya.

L'ordre és bàsic per a mantenir la bona marxa de les WG

Viatjant pel nord d'Alemanya, hem redescobert les comunitats de gent jove en una nova versió, molt allunyada d'aquelles comunes llibertàries o *hippies* dels anys 60, a les quals ens vam acostumar ací cap al final del franquisme. Les noves comunitats alemanyes van començar a aparèixer a principis de la dècada dels 70, i des d'aleshores cada dia són més els joves que hi van a viure.

Són les WG —abreviatura de *Wohngemeinschaft*—, espai habitat en comunitat. La WG és una sistema que es presenta com una alternativa a la vida en solitari o en família. La seva acceptació i la seva popularitat han crescut molt. Actualment, a la República Federal Alemanya n'hi ha unes 60.000, on viuen més de 240.000 persones.

Les WG s'escampen per tot el país, en el major nombre a les ciutats universitàries i als afores de les grans ciutats —Munic, Frankfurt, Hamburg, Berlín—, encara que també se'n troben en pobles petits. Generalment, hi viuen universitaris, mestres, treballadors socials (professió que està molt en auge entre els joves alternatius i que ací es pot equiparar als assistents socials, animadors de barri, etcètera), professors universitaris, i, inclús, *punks*.

La WG es basa en un principi molt pragmàtic: compartir el màxim possible amb els altres, tot respectant la vida privada. Per això, hi ha espais comuns —cuina, menjador, sala de TV, si n'hi ha, cambra de bany, jardí— i espais privats, les habitacions. En una WG hi ha

tants habitants com dormitoris.

Una prova de l'èxit de la WG són els intents recents, de moment escassos, de crear WG de jubilats, com a alternativa a l'asil. D'aquestes WG, n'hi ha molt poques, en part per causa dels obstacles que hi posa la Seguretat Social, poc disposada a descentralitzar els serveis d'atenció als jubilats.

Després d'uns inicis difícils, es considera ja superat el període de rodatge de la WG. Al principi, les capes socials benestants miraven amb recel els joves que s'instal·laven en comunitats, com si la WG desafies la família nuclear. Era una odissea buscar un habitatge per a muntar-hi una WG i convèncer el propietari perquè la llogués. En part, hi havia una certa precaució pels escàndols de les comunes dels 60, mig organitzats per la premsa, pels seus principis, basats en l'abolició de la propietat privada, de la família, de l'estat, i en la llibertat sexual: es va fer famós l'eslògan «Si dorms dues nits amb la mateixa noia, ja es pot dir que pertanyes a l'*establishment*».

Malgrat que aquelles comunes van tenir una vida curta, de les cendres d'aquella experiència va sortir la WG. Amb el temps, s'ha anat guanyant la confiança de la gent, gràcies al fet que els seus habitants han demostrat ser llogaters solvents i veïns respectuosos i tranquils. De mica en mica, els WG han anat vençant els prejudicis i s'ha iniciat un procés d'integració en la societat, que els permet de desenvolupar-se sense haver de renunciar al principi col·lectivista.

Actualment, viure en una WG té un munt d'implicacions polítiques, ideològiques i, inclús, estè-

tiques. En l'àmbit polític significa estar amb els Verds, i/o amb d'altres moviments alternatius com les feministes, Green Peace, antiimperialistes, tercermundistes, i, també, en alguns casos, la militància en partits d'esquerra. És costum que els membres de cada WG assisteixin plegats a les manifestacions. Constitueixen l'electorat per excel·lència dels Verds, molts dels quals viuen també en WG.

En tota ciutat una mica important hi ha un setmanari que generalment sobreviu gràcies a les subscripcions de les WG. Duen molta informació sobre les activitats dels diferents grups de pressió, convoquen a manifestacions i accions de protesta, denuncien puntualment els problemes ecològics i els projectes armamentistes del govern, alhora que anuncien els propers concerts de música *punk*, *funkye*, i fan propaganda dels bars alternatius locals. En cap d'aquests periòdics no manca una útil secció d'anuncis personals, on sempre hi ha ofertes i demandes de WG.

De seguida, t'acostumes al ritme de vida de la WG, però no pots evitar de meravellar-te que allò funcioni, que tot estigui net, que sempre hi hagi queviures al rebost, que ningú no doni ordres i que no hi hagi una planificació rigorosa de les tasques i dels qui les han de dur a terme. Tothom sembla, doncs, molt conscient que una WG, per a ser realment una forma de vida alternativa, ha de ser tan o més eficaç i acollidora que una família, amb l'avantatge de no haver d'estar sotmesa a una estructura jeràrquica i autoritària.

A la WG es comparteixen les despeses, les tasques domèstiques de

comprar, netejar, cuinar; els àpats, les xerrades, les sobretauls, les reunions amb els amics de fora de la WG, les festes i les sessions de TV. Quan convé, se celebren reunions per tal de discutir, passar comptes o prendre decisions. Es diu que a la WG s'han capgirat alguns costums alemanys

cosa que acostuma a passar cap als dinou anys, coincidint amb l'entrada a la Universitat. Quan una WG no funciona, i això significa que no hi ha cal·liu, que només s'hi comparteixen els aspectes materials —despeses, espais, tasques—, es diu despectivament que allò no és una

A banda alguns menjars tradicionals, les WG fan un gran ús de receptaris exòtics

molt arrelats, per exemple gastronòmics. En totes les WG trobareu llibres de cuina d'arreu del món, i els plats que s'hi solen cuinar són exòtics. Hi impera l'olla gran, el calderó, que sempre presideix els àpats al mig de la taula, perquè a la WG els menjarets particulars s'han acabat.

És típic de les WG no tenir cortines enlloc. Per això, del carrer estant, poden reconèixer en quins pisos hi ha WG i en quins no. La raó és que les cortines donen un regust molt típicament burgès a les estances. Tant que, als Països Baixos, al segle passat, les cortines de les finestres pagaven impostos perquè eren signe de riquesa.

De WG, n'hi ha de tota mena: de riques, de pobres, i de més ben organitzades i de més caòtiques, generalment les dels més joves, que han format la seva primera WG i acaben de sortir de la família,

WG sinó una comunitat per interès.

Tota WG corre el risc de degenerar en això; per tant, cal vetllar molt per les relacions personals. Així mateix, l'hospitalitat amb la gent de fora és molt important, en moltes WG tenen una habitació per als convidats i visitants. Això fa possible de viatjar per tot el país anant de WG en WG.

Els alternatius solen tenir els seus bars i les seues discoteques, que generalment funcionen com a cooperatives. A vegades, els joves que hi treballen es distribueixen la feina de manera rotativa, per evitar rutines i superspecialització. En molts bars el cafè que s'hi consumeix ve de Nicaragua, per allò de la solidaritat internacional.

Els alternatius, com a bons nòrdics, acostumen a passar les vacances a la Mediterrània, però defugen els complexos turístics,

especialment de la Costa Brava i la Costa del Sol, llocs d'estiueig per excel·lència d'una bona part dels alemanys. Prefereixen les illes gregues, Còrsega, Formentera, i tenen una gran afecció per la Gomera. Quan no hi ha diners per anar al sud, sempre queda la possibilitat de fer una excursió amb bicicleta a Holanda o Dinamarca. Els més afortunats han fet algun viatge-estada a l'Amèrica Llatina, i són els que després organitzen comitès de solidaritat amb els països en lluita de Centramèrica, grups de pressió, grups d'ajuda al Tercer Món, etcètera.

Aquest sistema de vida alternatiu basat en la WG i que es desenvolupa a l'entorn és genuïnament alemany. Encara que als Països Baixos i a Escandinàvia també n'hi ha, allí no és un fenomen tan popular. Podem trobar algunes semblances entre la WG i els moviments d'ocupació de cases abandonades, els *squatters*, que s'han produït en els darrers vint anys arreu d'Europa, però entre els *squatters* o les comunes dels 60 i les WG hi ha una diferència essencial: la WG ha aconseguit una estabilitat i una acceptació dins la societat que cap altre moviment d'aquest tipus no ha assolit mai fins ara, si bé és cert que els objectius immediats de la WG són més pragmàtics i menys utòpics que els de les comunes, per exemple. Tanmateix, per als alternatius, la WG és un primer pas per transformar la societat i fer-la més solidària a través de la pràctica diària; s'adonen que aquest pas és molt important i no el volen fer en fals.

Elisabet Maluquer i Margalef, amb la col·laboració d'Ulla Wegener i Udo Bredeweg.